

Debreceni Ujs.
1898.

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben:	Vidékre:
Félévre . . . 3 frt — kr.	Félévre . . . 5 frt — kr.
Negyedévre 1 „ 50 „	Negyedévre 2 „ 50 „

Felelős szerkesztő és lap-tulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
Debreczen, Főtér Hungária-palota földszint. Bejárat
Kádas-utca felől.

A Debreczeni Ujság az összes debreceni lapok között a legtöbb példányban jelenik meg.

Egységes középiskolák.

-- május 17

Az országos közoktatási tanács folyó hó 25-én fogja megkezdeni annak a nagyfontosságú javaslatnak a tárgyalását, amelyet a kebeléből alakult állandó bizottság a középiskolai szervezetnek az egységes jogositás alapján való módosításáról előterjesztett.

Ez a javaslat nagyban és gyakorlatias szempontból mindenestre előnyösen változtatni fog különféle középiskoláink mostani hiányain.

A görög nyelv háttérbe szorul, ellenben a modern nyelvek, a német, francia, angol és olasz, lépnek előtérbe.

A magyar nyelv és irodalom, a történet, földrajz és természetrajz tantervei lényegesen módosulnak.

A javaslat a görög nyelv tanításának feltétlenül és általánosan kötelező voltához nem ragaszkodik. Azonban óhajt meghagyni gymnasiumokat, amelyekben a görög nyelv és irodalom, a görög szellemi műveltség s ennek örök időkre szóló alkotásai teljes értékük szerint felkaroltassanak.

Ez minden igényeket kielégít, mert a ki nem óhajtja, nem az ilyen gymnasiumot látogatja.

A görögöt pótló tantárgy iskolánként vagy egy modern nyelv, angol, francia vagy olasz, vagy természet tudomány és rajz lesz.

Eszerint a gymnasiumok háromfélék lesznek: latin nyelv göröggel, latin nyelv franciával esetleg angollal vagy olaszszal és latin nyelv természettudományokkal és rajzzal.

Mindezekre a típusokra egyaránt kiterjesztik az egyetemi és műegyetemi tanulmányokra szóló egységes jogositást.

A közpályák legtöbbször, amelyekben a gymnasiumokból az egyetemen át vezet az út, a klaszszikus műveltség az a mértéke, amely a latin studium által elér-

hető, és kielégíti a gyakorlati és ideális érdekeket egyaránt.

Igy hát a tervezett három gymnasiumi típus egyfelől hivatva lesz a modern kulturális fejlődés többfelé ágazó követelményeit kielégíteni, másfelől az oktatás egész rendszerének egysége által biztosítja magának a gymnasium adta műveltségnek egységét és megóvná arra legfőbb nemzeti érdekeket, amelyek a középiskolai nevelés elsősorban szolgál.

Miután pedig a gymnasium harmadik típusa egészben véve ugyanazokat a szükségleteket elégítené ki, amiket a mai reáliskola, így a reáliskolák feleslegessé válnak és kényszerülve lesznek átalakulni a három gymnasiumi típus egyikévé, ellenkezőleg főiskolai mai jogositványuknak kiterjesztése nem fog megengedtetni.

Ez az üdvös reform Debreczenben is segíteni fog a fennálló iskolai mizériákon, mert a főreáliskola átalakulása által a főgymnasium tulzsufoltsága meg fog szűnni.

Tárca.

Egy régi szerelemről.

III.

Irta: Jablonczay Kálmán.

Kedves asszonyom!

Néhány nappal ezelőtt a főutezán láttam önt végig lebegni, talán nem a piciny lábain járt? Kerestem a nyomát, hogy legalább azt megcsudáljam — megbámuljam. — Nem találtam sehol, de hát minék is kutatom a lehetetlenséget, hiszen magát kedves szép asszonyom a szépség tündéréi, az igéző bájok istennői repítik el a halandók tekintete elől.

De azért, míg szemem előtt elcsúszott, egyetlen szempillantás alatt, észre vettem kedves feledhetlen arcának egy borus vonását.

Attól a fájdalmas kifejezéstől nem tudok nyugodni, vizsgálom a szellemek

világát kérdezem a fényes csillagokat, imádkozom az eget urához azért, hogy nekem az ön szívének fájó keserűségét megmagyarázza.

Méla csendesség felel kérdéseimre csak a szívem heves dobogása mondja — kiáltja, hogy ön nagyon szenvedhet, kedves szép asszonyom.

Hajdan, a mikor — örömet bánatát, szerető szívemnek megosztotta velem, fájdalomra keserűségére gyógyírt hintettem lázas ajkaimmal. — Emlékszik milyen hamar elmúlt minden báj? De most a jelen helyzet képtelenségei között nem tudom önt meggyógyítani.

Pedig akarnám — szeretném ismét mosolyogva látni, hogy örüljön az életnek, hogy élvezze a mennyei boldogságot, melyet csak egy örült módon szerető férfi nyújthat a leggyönyörűbb asszonynak.

Annyira távol vagyunk egymástól, mint az északi a déli sarokhoz, közöttünk a gyilkos forrású egyen-

lítő, mely a mi szárnyainkat bizonyosan leperzselné.

Mégis, ha száz poklokra kellene áthatolnom, egy millió ördöggel kellene megverekednem, mégis megkockáztatnám azt, csak hogy ismét vígan mosolyogva láthassam

Ne legyen szomorú kedves szép asszonyom. — Az a bánatos arc az én gyásztemetőm, úgy érzem, mikor abba a hosszú selyem pillákkal takart fényes tűzgolyókba letekintek mintha ezernyi szemrehányás szikrája repülne abból az én szerelmes szívem közepébe.

Legyen vig gondatlan, mint akkor volt midőn a lassu andalgó csárdást együtt táncoltuk a csukaháti majálison

Emlékszik erre a mulatságra? Ekkor láttam meg önt teljes pompájában legelőször; úgy nézett ki a többi között, mint egy ragyogó királynő.

Imádója voltam önnek azelőtt is

Megjelenik mindennapkorán reggel.

Előfizetési ára házhoz hordva egy hónapra: ötven krajczár.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház mai ülése.

Budapest, máj. 16.

A szövetkezeti törvényjavaslat tárgyalása.

Erdélyi Sándor: A felhozott kifogások nagyrésze politikai szempontból tétetett és pedig pártpolitikai szempontból, amelyek azonban nem olyanok, amelyek alapját képezhetnék a törvényjavaslat módosításának. A javaslat abból indul ki, hogy a szövetkezet megoldására két tényező áll rendelkezésre: a társadalom és az állam. De egymagában ezt a kérdést megoldani sem a társadalom, sem az állam nem volt képes. Most tehát ez a két tényező vállvetett működése remélhetőleg eredménnyel fog járni. A szövetkezeti kérdéssel egyidejűleg a szociális kérdés megoldását is reméli. Dícsérettel emlékezik meg gróf Károlyi Sándorról, akinek neve a magyarországi szövetkezetek életében mint uttörő lesz emlegetve.

Leghevesebb támadásnak van kitéve a javaslat második szakasza. Ez valószínűleg a szakasz félremagyarázásán alapszik (Halljuk) Az jelenté ugyanis a szakasz valódi értelmében hogy: ha egy földbirtokos például, szövetkezetet akar állítani, megteheti az előmunkálatokat, csak hogy az ellenőrzés tekintetében alá kell magát vetnie a hatóság és a törvény rendelkezéseinek. Szükség volt erre a rendelkezésre két okból: hogy a szövegeket megakadályozzák, a másik célja az volt, hogy az alakulást olcsóbbá és megbízhatóbbá lehessen tenni. Ezek után nem bírja belátni, minő alapon magyarázzák az ellenzékéről azt, hogy a kormány a szövetkezetek megalakításával csak omnipotenciáját, hatalmát akarja terjeszteni. Kapcsolatosan a javaslattal szemben felhozva kifogásolták a harminczadik

szakaszt is, amely elrendeli, hogy a felügyelő bizottság egy harmada a kormány által nevezhetik ki. Polónyi képviselő ur ezt főispáni és kortesparagrafusnak mondja. Csak nem gondolja Polónyi képviselő ur, hogy a vidéki szövetkezetek felügyelő bizottságaiba főispánok fognak elnökölni. (Ellentmondás a szélsőbalról.)

Polónyi Géza: Nem, hanem a szolgabírók!

Erdély Sándor: A törvény azt mondja, hogy a szövetkezeti tag csak az lehet, aki a szövetkezetek kerületébe lakik. Egy olyan vidéken, ahol van egy lelkes hazafi, aki ennek a vidéknek szövetkezeti uton segítségére akar lenni: már most a szövetkezeti érdeknek nem helyes alkalmazása lenne az, ha a központi szövetkezetnek nem volna joga, ezt az illetőt igazgatóvá kinevezni. (Mozgás a szélsőbalon.) A szolgabíró néhol szintén alkalmas lesz arra, hogy e minőségben segítse elő a szövetkezetek ügyét. Ezek után lehetetlen belátnia, miért kellett az ellenzéknek ezt a szakaszt kényszerzubbonynak nevezni. A harmadik szakaszt nyílt kérdésnek tartja: szavazzon mindenki legjobb meggyőződése szerint. (Helyeslés.) A pénzügyi kérdéstről nem nyilatkozik, miután arról a pénzügyminiszter már nyilatkozott és a még szükséges felvilágosításokat a részletes tárgyalás folyamán pótolni fogja.

Szóba került a korlátlan felelősség kérdése is, egyike azon kérdéseknek, melyek a legellentétesebb támadásokra szolgáltak alapul. A korlátlan felelősség is Németországból került ki, ahol kimondták, hogy szövetkezet a korlátlan felelősség nélkül nem is prosperálhat. De az utóbbi időben már Németországban is belátták, hogy ez a merev álláspont nem felel meg a gyakorlati élet követelményeinek és a törvényhozás az utolsó időben kénytelen volt megengedni a

korlátolt felelősség elvén felállított szövetkezeteket is.

Megtámadták a javaslatnak azt a részét is, amely a központi szövetkezet alakítását javasolja és ezzel szemben több oldalról a vidéki központok felállítását kívánták. Ennek az álláspontnak több szempontból ellensége. Első sorban is, ha a vidéki központi rendszert elfogadják, akkor kénytelenek volnánk közel hatvan, körülbelül a vidéken működő pénzintézet nivóján álló központot felállítani. Mindegyik ilyen vidéki központban azután igazgatókat, jogtanácsosokat stb kellene kinevezni, ami csak megdrágítaná a pénzt, egyúttal a központi felügyeletét megnehezítené. Legnagyobb vádak emeltetnek a javaslat második szakasza ellen, amely a központi igazgatóság vezetésével foglalkozik és amelyet az ellenzék főleg azért talált veszedelmesnek, mert abban az állami omnipotencia terjedését látja. Miután Polónyi képviselő ur beszédében viszhangzott leginkább ez a felfogás, igyekezni fogok az ő észjárását követni,

Polónyi Géza: Az nem fog sikerülni. (Derűtség.) Erdély Sándor: A képviselő ur színezése diszkreditálja nemcsak a kormányt, de magát a javaslatot is. Az állam törvényhozás útján szervezi egy hitelintézetét, el látja a legmesszebb menő kedvezményekkel, hogy annak legnagyobb hittele legyen, azonkívül teljes erkölcsi garanciával mögéje áll. tudja e a képviselő ur mit jelent ez?

Polónyi Géza: Semmit. (Zaj)

Erdély Sándor: Ez azt jelenti, hogy aki vagyonát erre az intézetre bizza az nem veszíthet semmit. (Zaj.) Ezek alapján természetes, hogy az állam ebben a szervezetben a legerélyesebben résztvenni akar hogy egyrészt ellenőrizze, másrészt felügyeljen, hogy senki, aki vagyonát erre az intézetre bizza, kárt ne szenvedjen. Az ügyvezető igazgató megerősítésére is sulyt helyeznek némelyek, és ebben is az állam omnipotenciáját látják. Azt hiszik a képviselő urak, hogy a kormány azzal indokolhatja egyik vagy másik igazgató ki nem nevezését, hogy az nem szabadelvű? Itt van a képviselőház, a törvényhozó testület, amely minden pillanatban felelősségre vonhatja a kormányt, amely felelősséggel tartozik. Ezek után arra kéri a Házat, hogy minden gyanúsítást ennél a javaslatnál mellőzni méltóztassék és annak törvényválasát elősegíteni siessenek. Azt mondják a képviselő urak, hogy Magyarország közvéleménye letargiában szenved. Ezt nem hiszi. Azért vádolják a közvéleményt letargiával, mert nem reagál az ellenzék gyanúsítására. Különbösen is, minden kormánynak kötelessége, hogy hatalmát megerősítse, hogy terjessze és Magyarország önfentartási ösztöne készletihatalmának gyarapítására Kéri a Házat, fogadja el a javaslatot. (Eljenzés a jobboldalon.)

Az elnök: Elrendeli a szavazást. Felteszi a kérdést: elfogadja e a Ház a javaslatot általánosságban.

de akkor rabszolgája lettem, aláztos hű ebe, kit csak egy mosolya is boldogabbá tett a föld összes halandóinak.

Azután rezgő polkát táncoltunk, a tánc hevében, mindég szorosabban vontam önt magamhoz. — már éreztem forró lehelletét közel az ajkamhoz midőn hirtelen kiszakította magát karjaimból és elfutott a mamájához.

Ebben a perczen tudtam meg, — hogy viszont szerettetem.

Azután még nagyon sokszor voltunk mi együtt: kettesben — fekete fűrtü angyali fejcskáját vállamra hajlítva megalkottuk a jövő legrózsásabb palotáját — tele raktuk azt szerelmes szívünk tárházának összes virágainak, boldogságával.

A sors másként intézkedett. — A mi rózsás palotánk összeomlott — maga alá temette egy boldog — egymást lángolóan szerető pár összes édes reményeit előre felépített édenkerjét.

Akna munka volt ez kedves szép asszonyom!

Ne tagadja! a robbantó anyagba az első zsaránokot ön dobta bele. — Az én heves szívemnek lángjától azután addig emésztődött az a kettős tűz, míg a levegőbe röpitette a mi felépített boldogságunkat.

Oh, ha ez akkor nem úgy történt? Az angyalok most a magos égből hozzánk járnának meglepedést, hű szerelmet tanulni

De hát nem úgy történt. Egy pillantás alatt két szív lett az örök keserűségre kárhozzatva . . .

Ez így van — és így lesz ezután is. —

Bármint mosolyogjon is az ajkunk a lelkünk mélyében egy hur mégis zokogni fog, — bármint akarjuk is a rég multat elfeledni — nem tudjuk — mert azt az Isten sem akarja.

Nem bánom! elviselem a bánatot a válogatott legiszonyubb kinokat ezután is, csak önt mindég boldogan mosolyogva láthassam.

A Ház többsége a javaslatot általánosságban elfogadja.

Barta Ödön határozati javaslatát nem fogadják el.

Következik a részletes tárgyalás. Az első fejezet második szakaszánál.

Biró Lajos. Polemizál a földmívelésügyi miniszterrel. A miniszter súlyos szavakkal illetett, kapcsolatosan pedig felolvasott egy nyilatkozatot, amelyet a többi között én is aláírtam és amelyben a javaslat felől kedvező nézetek foglaltattak. A javaslatot általánosságban ő is elfogadta, tehát a nyilatkozat és az ő megtartása közt semmi inkonzekvenca nincsen. Ami a bizottsági tárgyalásokban tett nyilatkozatáról szól, az teljesen alaptalan mert ő soha semmiféle ankéten nem vett részt, meghívót sem kapott, tehát ott nem is nyilatkozhatott. Sajnálja, hogy a miniszter ilyen szappanbuborékból a támadás ilyen magasságát építi föl. A javaslatról szólva a második szakasz törlését indítványozza.

Polónyi Géza: A második szakaszban kimondott amaz elvet, hogy szövetkezet csakis hatóság közreműködésével alakulhat — olyképen kívánja módosítani, hogy a hatóság fogalma precizirozassék. Miután pedig nyilvánvaló, hogy itt közigazgatási hatóságról van szó, a hatóság szó elé tételessék: közigazgatási hatóság. A szakasz után pedig egy második bekezdés jöjjön a következő szövegezéssel:

A hatóságok közreműködése csupán annak ellenőrzésére terjedhet ki, hogy a jelen szövetkezet alakulásakor a törvény megtartassék és az alapszabályokkal ne ellenkezzenek.

Meltzer Oszkár: A második szakaszt feleslegesnek tartja és törlését javasolja.

Gróf Apponyi Albert: Eredeti álláspontja az volt, hogy a második szakasz töröltessék. De a miniszteri mai beszéde közelebb hozta őt a javasathoz és miután Polónyi helyesen kifejezte a szakasz értelmét, hozzájárul a beadott módosítványhoz. Azt hiszi, hogy a módosítás elfogadásával számos aggodalma eloszlatnák. Kéri a módosítás elfogadását.

Erdély Sándor: Abba bele nem egyezhetik, hogy a javaslat második szakasza töröltessék. Nincs kifogása a második bekezdés ellen, csak a csupán szót kívánja abból törülni: A hatóság precizizálását célzó jelző beillesztését az első allineába szintén elfogadja.

Neuman Armin előadó: Módosítást ajánl.

Az elnök: A vita bezárása után semmiféle módosító indítvány betérjesztését meg nem engedheti. Felteszi a kérdést, elfogadhajja-e a Ház a második szakaszt Polónyi módosításával vagy nem?

A Ház erre a második szakaszt Polónyi Géza módosításával elfogadta.

KRONIKA.

Öt nemzedék egy fényképen. Melzenben, Németországban nemrég egy olyan fényképfővételt készítettek, amelyen egy család öt nemzedéke; ükanya, dédanya, nagyanya, anya és gyermeke van együtt. A dédanya a Haidheim Lujza néven ismert német regényírónő, akinek 87 éves anyja Melzenben él és még irigyrésreméltó testi és szellemi frissiségnek örvend. Maga Haidheim asszony 64 éves, legidősebb férjes lánya pedig, ki már többszörös nagyanya, 42 éves. Ez utóbbi 22 éves lányával és annak kis gyermekével meglátogatta a dédanyát és ez alkalommal készült az a családi fénykép, mely mint öt élő nemzedék képe általános érdeklődést kelt.

Gazdag koldus. Lausanneban nemrég egy francia születésű, 76 éves koldus halt meg, aki egészen a mások kegyelméből élt. Nyomoruságos padlásszobája bérét a szegények kasszája fizette, egy másik egylettől tejet és kenyert kapott mindennap, ezenkívül jószívű szomszédok ételmaradékaiból élt, akiktől hébe-korba egy kis pénzt is kapott. Egy napon aztán a vén koldus meghalt és amikor a hatóság kamrácskáját a törvény rendelkezéséhez képest fölleltározta, általános meglepetésre ott mintegy 500 frank készpénzt és különféle okmányokat találtak, melyekből kitűnt, hogy az eltűnt több hitelegylet tagja, egy jelzálogkölesön és egy vendéglő tulajdonosa. Mindent összevéve, a vén koldus mintegy 50,000 frank értékű vagyont hagyott maga után.

DEBRECZENI ÉLET.

El Kubába!

— 5 ik közlemény. —

— május 15.

„Ti urak! . . .

Bölesön beláthatjátok, hogy iszonyu módon zsákban éreztem magamat, mikor arra a keserves tapasztalatra ébredtem, hogy Fenyéri Mór eltűnt. Kit fogok most már szállítani helyette a szinigazgatónak? Sokáig tűnődtem, míg végre pokoli eszmém támadt.

— Hová lettek az urak? kérdém a szobapincértől, a ki bambán meresztette rám szemeit.

Nem tudott felelni semmit. Így tehát nyilvánvaló lett a szökésük.

— Pincér, szóltam hozzá titokzatosan, maga rokonszenves alak. Megsugom, hogy ezek az urak elszöktek, rutul itt hagyva engem a kontó fizetés martaléka gyanánt. Hogy elkerüljük a veszélyt mindketten, szökjünk el mi is.

A pincér rá állott.

— De hogyan?

Némán levezettem az istállóba, a hol a jászol előtt pihent barátságos léghajónk.

— Ezen fogunk ellépni, szóltam.

A nyájas szoba pincért ekkor elküldtem váltóm sorsa felől tudakozódni. Leszámították. Kaptunk száz forintot. Így már pénzünk volt. Hozzáfogtunk a szokési terv kiviteléhez. Belopóztunk az istállóba és két tűz élesztővel felfújtuk a léggömböt. Ezzel megjártuk kissé, mert annyira fölpuftadt, hogy nem fért ki az ajtón.

Mégsem jöttünk zavarba. Az esti homály leple alatt neki láttunk a munkának és a gyöngye épület tetejét felbontottuk. Pár pillanat múlva befűtöttünk a gépbe, a pincéből felpakoltunk ötven üveg pezsgőt, a konyhából egész csomó hideg és meleg sültet, — s eként elkészültünk az utra.

Már csaknem beültünk, mikor ismét jött egy pokoli eszmém. Hirtelen folszaladtam az emeletre és kikutattam a szobaleány lakását. Bekopogtam az ajtón.

— Ki az?

— Én vagyok, — susogtam mézédés hangon,

— Azt hittem, hogy már mit akar?

— Öltözzék fel azonnal és jöjjön, ha szerencsét akar csinálni.

Néhány pillanat múlván kissé fogyatékos öltözetben, de ott állott előttem Jucika, a bájos hotel-szobaleánya.

— Jerünk mondám komoly elhatározással.

Levonsoztam magammal az istállóba és minden ellenkezése daczára beültettem a léghajóba. Egy, kettő és emelkedni kezdtünk. Így végződött a marosvásárhelyi kalandom, melyhez hasonló jókat kíván Réz János, lapjuk barátja.

A másolat hitelül:
Turiddu.

VIDÉK.

Segély a földesi inségeseknek. A megye számos községének lakói a mult évi nyomasztó gazdasági viszonyok miatt inségnak, nyomornak volt kitéve. A vármegye s maguk az illető községek előljáróságai is enyhítették a lakosság inségén azáltal, hogy kölcsönöket vettek fel s a megye még államszegélyt is eszközölt ki. Most legújában Földes község előljárósága vett kölcsön a megyei tisztviselők nyugdíjalapjából kétezer forintot a célból, hogy azt a község inséges lakosai között segélyképen szétosztassa.

Árokba fult. Mónus Márton földesi 79 éves tehetetlen öreg ember egy vízzel telt árokba belefult. Az öreg ki utóbbi időben adakozásból tartotta fenn magát, szerette a pálinkát, s a végzetes szerencsétlenség is ittás állapotban érte. Mónus részeg volt és az árok szélén botorkálva bele bukott az árokba. Arra járók így találták megfuladva.

A szatmári püspökről. Meszlényi Gyula szatmári megyés püspök mostan töltötte be püspökségének tizedik évét egész csöndben. Egész csöndben kezdte is meg a már hatvanhét éves, herculesi természetű Meszlényi püspökségét, kimondván, hogy neki abban telik öröme, ha papjai csak a lelkipásztorkodás mezején működnek és minél jobban tökéletesítik a nép vallás-erkölcs életét. Hogy ismert mintaképet adjon, megindította a 40 év előtt elhalt Hám János szatmári püspök szentté avatásának ügyét. Hám János egész élete a legszigorubb önmegtartózkodás heroikus képe volt, mert nem költött saját személyére többet naponta egy forintnál, vagy még ennyit sem. többi jövedelmet templomokra, iskolákra és kórházakra adta. Meszlényi színtén sokat áldoz jótékony célokra. Évente 20—25 ezer forintra rug az az összeg, a mit tételenként sorol föl a szatmári püspökség lapja. Ettől elkülönítve huszezer forintos iskolát alapított Székesfehérvár mellett születési házában. Nagy vagyont tenne az az összeg is, melyet a mai szegény világban hozzáfordulók közt vallás-különbség nélkül szétoszt. Erről külön könyvet vezet Meszlényi, de az adatokat nem engedi nyilvánosságra jutni.

Karcolatok.

A Magyar Színház Eduárd perével megnyerte a közönség tetszését.

A delegátusok megszavazták a 30 millió tulkiadást, Hanem ettek érte esérébe egy pár jó ebédet.

A hitel szövetkezeti törvényről sok vita folyik.

Nem esoda, a tisztelt honatyák praxisból ismerik a hitel áldásait.

Konti Jóska jubilál egy operettjével. Becsületesen megérdemelte a huszonötöt.

A spanyol fő-, ellen-, segéd és melléktengernagyok jól tennék ha báró Mikos budapesti spiritisza nagymogulhoz fordulnának. Az megidézné nekik az összes elhunyt hadverő talantumokat, azok talán adhatnának jó tanácsokat.

Budapest Fiume között expressz-vonat létesül. Főalapítója Lacika lesz, a fiumei kormányzó. Így még többször szaladhat majd Budapestre.

Nansen azért szeretett a fókák között tartózkodni, mert ott nem volt, aki meginterjuvolja.

Krónika Író.

SZINHAZ.

Thurzó Ilona sikere. A debreczeni színtársulat ujonnan szerződött koloratur énekesnője kedden mutatta be magát a marosvásárhelyi közönségnek a „Szegény Jonathan” Hanrietjében Szép megjelenésével, tiszta hangjával és magas iskolázottságával teljes sikert aratott.

Színészeink H. Vásárhelyen. A „Maros-Vásárhely” nagyon dicséri a Komjáthy színtársulatának előadásait. A műsor változatossága folytán a társulatot mindenféle műfajban megismerhették és nem érznek egyáltalában veszteséget a több éven át a kolozsvári színház előadásaihoz szokott vásárhelyiek. A közönség is jobban méltányolja már a jó társulatot. Különösen Komjáthynek rokonszenves játékát, Kállay Lujza szép énekét, Kapossy Józsa és Serfőzy Zseni temperamentumát és Rubos sokoldalúságát emelik ki a Szathmáry Árpád bámult nagy művészete mellett.

UJDONSÁGOK

* **A Debreczeni Ujságra** bármely naptól kezdve elfogad előfizetést lapunk kiadóhivatala (Hungária palota). Előfizetési ára egy hónapra korán reggel házhoz hordva ötven krajcár. A Debreczeni Ujság egyes számainak ára 2 krajcár. Kapható minden tőzsdében és az utcai elárúsítóknál is.

* **A Czokonai kör** diszülését, melyről lapunkban már említést tettünk, mint értesülünk e hétről a jövő péntekre 28-ára halasztották. A teljes műsort a ma tartandó választmányi ülésen állapítják meg.

* **Megérdemelt nyugalom.** A városi ügyek egyik érdemtelen fontos faktorát a várositanács határozati értelmében nyugalomba helyezik Jól fog esni a jó öregnek, aki az emberi kor legvégéig határát is túlélte már, hogy végre az ő számára is kiderült a jól megérdemelt nyugalomba helyezés boldog semmittevés korszaka. A nyugalmazott számtalan fontos ügyet erősített meg, nélküle a legfontosabb kérdések se juthattak befejezésre. Jótékony is volt, mert mindig készen állott a szegények szomorú helyzeteinek

ékesszóló bizonyítására. Bizonyára eltalálta mindenki, hogy a nagyérdemű agg nyugalmazott nem más, mint a város pecsétje. A városi tanács ujdontatuj pecsétet készített, a régivel pedig utoljára valószínűleg a jövődöbéli városi muzeum alapját fogja megpecsételni.

* **Adókiivető bizottság ülése.** A debreczeni kir. adóhivatal területére alakított adókiivető bizottság Lengyel Imre elnök vezetésével alatt tegnap ülést tartott a vármegyeháza kistanácsstermében. A bizottság tagjai voltak Terney Alajos helyettes elnök, Harsarik Géza, Harsányi Lajos és Acs Nagy László, jegyző volt Szüts Jenő. A tárgyaláson a kincstárt Szüts János pénzügyi számvizsgáló képviselte. Összesen hat községet vettek tárgyalás alá. A Balmazújvároson. H. Vámos-Péresen, Sámsonban, Mike Péresen, Csegén és Egyeken a múlt évi adókiivetés óta keletkezett új üzleteket és jövedelem forrásokat vették harmadosztályu kereseti adó alá. — A debreczeni város területére alakult adókiivető bizottság holnap szerdán kezdi meg működését a városháza kistanácsstermében.

* **Távozó pénzügyi tisztviselő.** A debreczeni kir. pénzügyigazgatóság egyik rokonszenves tisztviselője: Suhajda József segédtitkár legközelebb eltávozik városunkból. A miniszter ugyanis pénzügyi titkárrá nevezte ki és mint ilyet, szolgálatátelre a fővárosi adófelügyelőséghez osztotta be.

* **Keresztjáró napok.** Tegnap vették kezdetüket a róm. katolikus egyháznál szokásos keresztjáró napok, amelyek ma és holnap tartanak. E három napon reggel hét órakor a templomban tartott ajtatosság után körmenet indul ki a temetőbe, hol a kápolnában szintén ajtatosság van. Ezután újból a templomba tér vissza a körmenet.

* **A debreczeni keményítőgyár** megalakítása ügyében tegnap délután ülést tartottak a kezdeményezők a városháza kistanácsstermében. Ezen az értekezleten elhatározták, hogy a részvények jegyzését úgy Debreczenben, mint vidékén még június 15-éig elfogadják. Eddig mintegy hétszáz darabot jegyeztek. A június 15-e után tartandó értekezleten választják meg az igazgatóságot az addig jelentkező részvényesek közül.

* **A százéves debreczeni színeszet** A debreczeni színeszet százéves jubileumi ünnepe tárgyában a Csokonai kör, mint a melyet a városi tanács erre nézve fölkért, — ma délután öt órakor Széll Farkas elnöklése alatt a kereskedelmi akadémián levő helyiségében ülést tart.

* **Veressné Szathmáry Teréz ünneplése** A legfelsőbb elismerés, a királyi kegy, mely a debreczeni nőegylet elnöknőjét végtelen jótékonyas-

gáért a koronás arany érdemkeresz-
adományozásával kitüntette, város-
szerte élénk örömet és meglepődést
keltett. A hivatalos lap megérkezése-
kor vasárnap délután a nőegylet pé-
terfia utcai árvaházban éppen ülést
tartott. S. Szabó József titkár rögtön
megradta az alkalmat és a választ-
mány örömteljes szerencsekívánatait
lendületes beszédben tolmácsolta a
meglepett elnöknőnek, aki a legmaga-
sabb helyről jövő kitüntetésről sejte-
lemmel sem birt. A jótékony uri nő
kitüntetésének méltó ünneplése iránt
nagyobb mozgalom indult meg. A nő-
egylet rendkívüli diszközgyűlés meg-
tartását tervezi a városházán, amely
alkalommal gróf Degenfeld József fő-
ispán fogja a kitüntetett elnöknő ke-
blére tüzni a koronás arany érdem-
keresztet.

* **Mozgay százados elbocsá-
tása.** A hivatalos lap tegnapi száma
közli a következő honvédelmi minisz-
teri rendeletet:

„A m. kir. honvédelmi miniszter
f. évi 3510 eln. illetve 29 707 XIX.
sz. alatt kelt rendeletével a honvéd-
ség köréből Móczay Sándor debre-
ceni 3. honvéd gyalogezredbeli I.
osztályu százados 1898. évi május
hó 11-vel a szolgálati kötelezettség
teljesítése után, viselt tiszti rendfo-
kozatának megtartása nélkül, saját
kérelmére elbocsátott.”

A szépnék ígérkezett karierről
szóló eme gyászjelentés méltó epilógja
a könnyelműen eljátszott életnek, a
melyhez sokak keserősége fűződik.

* **A jogászasztaltársaság záró
ülése.** Az iskolai év vége felé köze-
ledvén, a jogászok asztaltársasága, a
mely ez évben alakult, — megtartotta
záró ülését. A kedélyes hangulatu záró
ülésen ott voltak dr. Ozory István
jogakadémiai tanár, Linka Sándor fő
iskolai igazgató, Tóth és Luch taná-
rok. A társaság zene szó mellett késő
éjjelig maradt együtt.

* **Halálozás.** Munkás Ádám
nyugalmazott magyar államvasuti ka-
puőr folyó hó 15-én délután 1/2 4 óra-
kor, életének 62-ik, özvegységének
6-ik évében 2 havi szenvedés után
elhunyt. Temetése 17-én, délután 4
órákor megy végbe a róm kath. egy-
ház szertartása szerint a Homokkert
II. járás 219. számú háztól. Az en-
gesztelő szent-mise áldozat pedig folyó
hó 21-én reggeli 9 órákor fog az Egek
Urának bemutatni. — A temetést
Gebauer temetkezési intézete rendezi.

* **Csődök Debreczenben.** A debre-
ceni törvényszék, mint csődbíróság
Weinberger és Kovács debreceni cég
ellen csődöt rendelt el. Csődbiztos
Deák Ferenc törvényszéki bíró, tömeg-
gondnok, dr. Popper Mór, tömme-

gondnok helyettes, dr. Reichard Manó.
Bejelentési határidő június 15, felszá-
molási határidő június 7, Ugyancsak
a debreczeni törvényszék Babolchay
Béla bejegyzett debreceni cég g
ellen 4877—898. számú végzésével a
csődöt megszüntette.

* **A mester utcai óvoda.** A
város jog- és pénzügyi bizottsága ke-
beléből kiküldött bizottság Vecsey
Imre tanácsnok elnöklete alatt tegnapi
gondos vizsgálat alá vette a helyszi-
nen mind a három telket, amelyeket
a mester utcai óvoda céljaira fel-
ajánlottak. A bizottság a mester utcai
Dragota féle házat, mint amelyik két
utczára szolgál találta legalkalmasabbnak
és annak megvételét fogja javas-
latba hozni.

* **Disz tornázás a nagyerdőn.**
A debreczeni ev. ref. főgymnasiunai
tornakör 1898. május 19-én áldozó-
csütörtökön d. u. 4 órákor a nagy-
erdei koresolyatéren versennyel össze-
kötött disztornázást rendez. A műsor
következő lesz: 1. Felvonulás. 2. Sza-
badgyakorlatok. 3. szertornázás. 4.
Versenyek: a) a magasugrás; magas-
ugrás ruddal; b) nyujtón; c) távolug-
rás; d) sulydobás távolra; e) korlátón;
f) futás. 5. Játék. 6. Győztesek
nevezése s díjak kiosztása. 7. Elvo-
nulás. — Kedvezőtlen idő esetén máj.
21-én tartják meg a versenyt.

* **Házasodik a primás.** A Rác
Károly zenekarának ismert másodpri-
mása, a szép tehetségű fiatal Varga
Jóska hegedűjének elérzékenyítő va-
rázshangjával nemcsak a közönség de
különösen egy szép fiatal leány szívé-
hez is megtalálta az utat. Holnap lesz
a fiatal primás kézfogója Oláh Maris-
kával, a bandabeli brácsás jó neve-
lésben részesült leányával, a mit ezu-
tán nemsokára követni fog a lakoda-
lom. Ott aztán lesz a ki huzza. A te-
hetséges ifju zenésznek gratulálunk
szép menyasszonyához és boldogságot
kívánunk mindkettőjüknek.

* **A „Debreczeni polgári lö-
vész társulat”** folyó évi május hó 19.
csütörtökön a nagyerdei tekepályán
versenykuglizást rendez. A verseny
tart délelőtt 11 órától 12 óráig és dél-
után 3 órától este 9 óráig. 1-ső Ver-
seny: 9 bábra 3 egymást követő
egyenessdobással: 1-ső díj: 1 dr. es,
és kir. arany 2 ik díj: 1 drb. 10 fran-
kos arany. 3-dik díj: 5 drb. korona.
4-dik díj: 3 korona. 5-dik díj: 2 ko-
rona.

* **Az új házzsám táblák.** Debre-
czen város abnormis házzsámzásának
végre ütött az utolsó órája. Tegnapi
megkezdtek az eléggé tetszetős külsejű
táblák felfüggesztését, sok, igen sok
embernek szolgáltatván ezzel kelle-
mes látványt. A táblák alapszine fehér
s a felső részükön a kerület van fel-
tüntetve, alatta az utca neve és a

házzsám fekete betűkkel. — Az eszme
tehát hosszas vajadás után testet öl-
tött és ezzel az ezeres házzsámok
napja lealkonyodott.

* **A koronaértékben való
számítás** a jövő év elejével széleskörű
alkalmazást fog nyerni az állami
pénzügyi kezelés terén. A jövő évi
állami költségvetés előirányzata, a
melynek előmunkálatait már június
hónap folyamán megkezdik, korona-
értékben lesz összeállítva s a jövő év
első napjával forgalomba helyezendő
új postabélyegek is korona, illetőleg
fillérvértékre szólnak. A koronaérték-
kel való számítás tekintetében Ausztria
igy is megelőz bennünket egyes
ágazatokban. Ugyanis már ez év július
első napjával új váltóúrlapokat he-
lyeznek a Lajthán tul forgalomba, a
melyeknek minden kategóriája korona
értékű bélyeggel van ellátva. Ugyan-
csak július hónap elsejével korona-
értékű bélyeges új igérvény-úrlapok is
forgalomba kerülnek a monarchia má-
sik államában.

* **Csend, rend és nyugalom.** A
vasárnapi napot és az éjjelt hivatalos
jelentés nélkül uszta meg a rendre,
és nyugalomra örkődő rendőrség.
Semmi kihágás sem történt, kitűzhe-
tik a béke fehér zászlóját, még csak
egy részeg ember sem háborgatta a
mások nyugalomát.

* **Tolvaj szakácsnő.** Gáti Teréz
szakácsnő a vasuthoz ételt hordott
naponta a Kossuth vendéglőből több
munkásnak. Ezen útjait bűnös célokra
használta fel Gáti Teréz, mert egymás-
után tüntek el az evőeszközök és
tányérok. A vendéglős végre nyomára
jött ennek és jelentést tett a rendőr-
ségnek, amely a szakácsnőnél kutatást
tartott. A lopott holmikat meg is ta-
lálták, mire a hűtlen eselédet átadták
a bíróságnak.

* **Adakozás.** A városi dalárda
Konstantinápolyi útja immár bevég-
zett tény s nagyon természetes hogy
a közönség körében is rendkívül nagy
az érdeklődés iránta. Ez az érdeklődés
aztán szép tettekben is megnyilatko-
zik, a mennyiben az ut költségeihez
már eddig is többen hozzájárultak,
adományokkal u. m. Simonffy Imre
kir. tan. polgármester 50 koronát;
Nemes Kálmán 100 koronát; Dobieczy
Sándor 20 kor. Zádor Lajos 30 kor.
Tóth Béla 30 kor. Sesztina Lajos 20
kor. Horváth János 12 kor. egy ma-
gát megnevezni nem akaró 10 kor. egy
másik magát megnevezni nem akaró 10
koronát. Mely adományokért ez uton is
fogadják az illetők egyletünk köszö-
netét. Elnökség.

* **Időjósítás.** A budapesti köz-
ponti időjelző állomás távirati jelentése
szerint szárazabb idő várható emel-
kedő hőmérséklettel.

* **Zongora tanítónő,** a ki sok
éven át Budapesten működött, órákat
ad helyben június elsejétől. Egy óra
ötven krajcár. Cim a kiadóhivatalban.

TÁVIRATOK.

Harminc millió póthitel.

Budapest, (A Debr. Ujság ered. táv.) A delegáció hadügyi albizottságában ma a harminc millió póthitel dolgában nagy vita volt. Horánszky indítványozta, hogy nem kell engedélyezni. Bánffy erre elismerte, hogy a póthitel szabálytalanul vették igénybe, de „muszály” volt. Hegedüs javasolta, hogy kivételesen szavazzák meg a póthitelt, erre aztán — megszavazták.

A háboru.

Washington, máj. 15. A kormány a Kuba szigetének déli részén vezető valamennyi kábelt elvágatni szándékozik csak az ellenőrzése alatt álló Rey-Wert havannai kábelt hagyja érintetlenül. Minthogy a szakértők kinyilatkoztatták, hogy nem elegendő azoknak a csapatok-rak száma, a melyeket Dewey tengernagy segítségére küldeni szándékoznak, a csapatok számát jelentékenyen megszorítják. Remélik, hogy 1300 önkéntes elindulhat hétfőn. A mint ezek Manila elé érkeznek, Duwey felszólítja a várost megadásra, ellenkező esetben bombáztatni fogja. A kapituláció megtörténte után ez az 1300 ember fogja a városban a rendet fenntartani. Az archipelagut szigeteit a Mersitt tábornok alatt álló nagy hadsereg fogja megszállani.

Madrid, máj. 15. A ma este 9 óra 35 perczkor végződött miniszter tanács után a kabinet tagjai kijelentették, hogy a miniszterváltást elhalasztották, a míg S gasta a regenskrálynénak erről jelentést nem tett.

Leon Castillo kedden érkezik Madridba. Kormánykörökben az a hír kering, hogy csak a tengerészet közmunkaügyi miniszter lépnek ki a kabinetből.

Madrid, május 15. Havannából érkezett magántáviratok a havannai kikötőben tegnap folyt harcot következőképpen adják elő: Délután 4 órakor az a hír terjedt el, hogy a havannai kikötőben horgonyzó spanyol hadihajók előkészületeket tesznek, hogy a tengerre induljanak. Öt órakor a 600 tonnás „Uneva Espana” ágyu naszád és 1500 tonnás „Cande de Venatita” cirkáló hajó elindultak a kikötőből. A rakodóparton összegyűlt sokaság

a hajókat frenetikus óvációkban részesítette. Fél óra múlva a spanyol hajók megtámadtak három amerikai blokádhajót. A spanyolok megkezdték a tüzelést, melyet az amerikai hajók viszonzottak. A parton álló sokaság minden ágyulövést azzal a kiáltással kísért: „Éljen Spanyolország!” Egyszerre elhallgattak egy nagy amerikai hajó ágyui, melyet erre egy másik amerikai hajó elvontatott. A spanyolok visszavonulásra kényszerítettek még egy amerikai hajót, amely a harc színhelyén megjelent. A lakosság lelkesült ovációkkal fogadta a kikötőbe visszatérő spanyol hajókat, amelyek nem szenvedtek sérülést.

London, máj. 15. Key-Westből érkezett jelentés szerint a „Gussieu” szállítóhajó visszatért oda, minthogy az a kísérlete, hogy Kuba szigetén átkelők számára lőszert és fegyvert szállítson partra, meghiúsult.

Madrid, május 15. Nagy fel-tűnést kelt a félhivatalos „Correspondencia” egy közleménye, amely azt mondja, hogy a kubai helyzet jelenleg örvendetes kilátásokkal kecsegtet, amelyeket nem titkolhatunk el. Számos felkelő meghódolását várják. A felkelők legelőkelőbb vezéreinek tett lépések sikerrel bíztatnak.

Tesszália kiűritése.

Konstantinápoly, május 16. (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) A porta a csapatok elszállítására eddig a haditengerészet négy személyszállító hajóját és két magánhajót rendelt Voloba. Tegnapig 5000 ember indult el a tengeren a tűzéség és a lovaság legnagyobb részét pedig szárazföldi úton szállítják. Várják az athéni ellenőrző bizottság jelentését, a mely bizottságnak az idegen meghatalmazottak a kiűrités megkezdését bejelenteni tartoznak, hogy a hadi kárpótlás első részletét megfizetik.

Athén, máj. 15. A nemzetközi ellenőrző bizottság Law angol megbizottat választotta meg elnökévé. A kormány értesítés kapott Tesszália kiűritésének megkezdéséről. Már több gőzhajó indult el csapatokkal Voloból. Semmiféle zavaró incidens nem történt.

Konstantinápoly, máj. 16. Rendeletet adtak ki, hogy Thesszáliából visszatérő csapatoknak nappal kell helyőrségeikre visszaérkezniük, és intézkedéseket tettek azoknak ünnepléses fogadtatására.

Száz adoma az orvosokról.

Hopp E. O. gyűjteményéből fordította;
Váradi Ödön.

1. A k ü l ö m b s é g.

Két utazó száll be egy coupéba. Megfulok! kiálltja az egyik és kinyitja az ablakot.

Meghülök! kiálltja a másik és bezárja az ablakot.

Az első utazó erre újra kinyitja az ablakot e szavakkal: „Az ön meghülése csak pár nap múlva következhetik be a megfulás azonnal beállhat.

2. Ny e r j e n ő i s.

Orvos (a bankárhoz.) Hozasson ön a Pistikának két percentes karbololdatot. attól nemsokára meggyógyul.

Bankár (szolgájához.) Jancsi, eredj a gyógyszerért, de négy százalékos karbololdatot hozz. Papirjaim ma busásan emelkedtek a börzén, miért ne legyen fiamnak is ebből egy kis nyeresége.

3. A t e r m é s z e t r e b i z z a.

— Nem hivat ön orvost?

— Nem.

— És miért?

— A természetre bizom gyógyuláson, mert tudom, hogy ennek semmi haszna sincs abból, ha sokáig húzódik betegségem.

4. A m e g f a g y o t t a k m e g m e n t é s e.

Egy társaságban szó volt arról, hogy a megfagyottakat egészen be szokták fedni hóval, hogy az által a melegség át járja őket és életben maradjanak.

— Szent Isten szól egy jelenlevő, de hát mi történik akkor nyáron, mikor nincs hó?

(Folytadjuk.)

Hasznos tudnivalók.

Moly és penész ellen. Ruhaszekrényinkben úgy védekezhetünk a pusztító állatok ellen és semmisíthetjük meg a penészt, ha veszünk 50 gr. benzint, 20 gr. alkoholt, és 2 gr. karbolsavat, 5 gr. milleflena olajat ebből aztán havonként egyszer beleöntünk szekrényeinkbe és ruháinkat befecskendezzük vele.

A moly ellen kiváló sikerrel használható a porrá tört naftalin is; ezt sirling-zacskóba kell bevarni s a ruha nemük közé elhelyezni.

Mosó por. A fehérnemű mosásánál Angolországban a mosóvizbe kristályos szódát és 1—2% borascot, vagy egyenlő rész szódát és saponória gyökeret tesznek.

Mulattató.**A kis maliciózus.**

Zeneszerző: Megint operát komponálok, karmester ur.

Konti: Csak vigyázzon, rajta ne csipjék egyszer.

Melyik nagyobb?

Oh, ha tudnátok mennyi szenvedésbe.
Kerül egy tiltott ölelés nekünk,
Megrázna szívünk elfojtott verése
S gyönyörtől reszkető lélekzetünk.
Vajjon a kék nagyobb-e. vagy a bánat,
Mely szívünkben együtt fakadva támad?

Gyermekbálban.

Fiu. Nézzé nagysád, nem ennék egy adag fagyaltot, én majd megfizetem!

Leány. Oh kérem! . . . Menyibe kerül ez!

Fiu. Csak 10 krba! . . .

Leány. Tudja mit Ódike, nekem a mama megtiltotta a fagyaltot, hanem adja ide inkább a 10 krt! . . .

Csarnok.**A szerelem csődje.**

— Eredeti regény. —

A „Debreczeni Ujság“ számára írta:

6

Szűts Jenő.

II.

A ki az emberi hivatás ideális magaslatáig tud emelkedni, arra nézve a munka: az élet poézise Voltaképen kevesen vagyunk ilyenek. Korunkban legtöbb ember csak kényszerűségből dolgozik és sohasem többet, mint a megélhetés kívánja.

Tholdy Akos tul volt ezen a fel-fogáson. Neki nem lesz szüksége rá, hogy elkeseredett küzdelmet fejtson ki a napi kenyér után, mert a szülői örökség töredékéből, — ha nem is urasan, de mindenesetre eléggé kényelmesen megélhet. Így jutott eszébe a gyámja: Kállay Ambrus, a derék gondolkodású sipeki plébános, akinél feddésnél egyebet még teljes világ életében nem hallott. Ehhez fog menni. Az ő környezetében, az ő jóságos tanácsaira hamarosan elfeledi a világ hívságos gyönyöreit, a melyekből teljesen hiányzik a hit vigasztalása, és kipótolja az elpazarolt évek sajnóvesztéseit. Komoly tanuláshoz kezd először is, ez el fogja vonni szívét, esztét a bűnös mult léhaságaitól, a ledér asszonyoktól és könnyelmű barátoktól, a kiket kárhózatba sodor a bűnös éjszakák forgatagja. Ime, ő kivált közülök merészen, vas elhatározással, mert baloldalán megdőbent a szív arra a szóra, hogy el fog mulni a szerelem. A világ egyedüli talizmánja tehát meghal és sötétségben hagyja mindazokat, akik vakmerően bíztak az örökkévalóságában. Minek kösse hat ő az életét ideig-óráig tartó érzelemhez, a melynek tisztaságát már eddig is megrabolták a rossz utra tévedt nők. Oh, ha ezek nem volnának, csupa

jó és becsületes férfiakból állana a világ . . .

Félóra multán a vasuti indóházban volt Tholdy Akos. Valahogy jól eső érzés szállotta meg arra a gondolatra, hogy kiszabadul a fővárosi életkarmai közül, amelyek rövidesen a torzához értek volna, ha keelő időben el nem háritja eként magától a veszedelmet Oh, — most már megtette az első lépést a menekülés útján. Boldogan pedig. Biztató remények dagasztják a szívét, fényes álmok csábítják, a melyekért küzdeni kell ugyan, de sokkal többet ér a céltudatos élet nyugtalan törekvése, mint a hiábavaló napok sűrű, kábító gyönyöre.

Csak hogy végre ennyire is jutott. Csak hogy végre lerázhatja magáról a főváros porát és örök bucsut mondhat a paloták fényes sorainak, a melyek falai között bizonyára senkinek sem jut eszébe, hogy el fog mulni a szerelem, Sőt elmúlt már, de ők azt nem is tudják. Jó nekik, mert legalább nem érzik, hogy nagy halottja van az emberi szívnek . . .

III.

Egy másik regényemből emlékezhetik az olvasó Sipek község nevére, a melynek fő nevezetességét a mellette eltérülő óriási erdőség képezte. Ez az erdő akkor tájban Híreseké volt, az országSZerte ismeretes malom-spekulánsé, a ki azonban leányának szerencsétlenül végződött házassága után mindenét eladta és azóta Szegváron éldegél a tőkeiből. Az erdőség mostani tulajdonosa egy osztrák főúr: Born Alfréd báró, kinek neve utóbbi időkben gyakorlata megfordult a hírlapok hasábjain a kabinet válság alatt. Ez a jó ur, kiről kivételesen minden utógon dolat nélkül elmondhatjuk, hogy igazi magyarbarát. — sok jót tett már a sipeki néppel, többet, mint gögös elődjai, a kik között még egyszerű nemes ember sem találkozott. Szerették is a bárót, valóságos ünnep volt az, ha néha közéjük jött. Persze, ez ritkán történhetett, mert az agilis bárót nagy mértékben lefoglalta a közélet . . .

A vicinális vasut, melynek eszméjét először Kelemen Dzsó penditette meg a programbeszédében, de sajnós, ki nem vihette. — azóta ismét feledésbe merült. Tholdy Akosnak tehát bérkocsit kellett fogadnia Szegváron. Az ut nem ígérkezett épen kellemesnek. Szilváson és az erdő vágásos részén át igen unalmas az utazás, mert nem látni semmit. Egyhangú, változatlan kopárság mindenütt, még a tavaszi ébredés nyomai is aig láthatók. Mégis egyébként nem rossz vidék volt ez. Kissé elkésett a természet mindennel, de azért csakugy kiadta a szem az ő kamatait, mint a legjobb, buzatermő földben.

Elhetett a szegény békességgel nyugalommal, esetleg még takaríthatott is rosszabb időkre. És a hol nem zsarnokosodik a természet! a hol hígadt vezetők állanak a nep előtt: ott boldogság az élet. A testvéries, baráti együtt élés ily helyeken lel leg

termékenyebb talajra, mert itt mindenki filontróp, a nélkül azonban, hogy erről külön tudomása volna.

Jó hely lesz ez neked, szegény Tholdy Akos, a ki annyira hozzá szoktál már a fényes, városi élethez; a jó levegő helyre hozza megrongált egészségedet, a józan, egyenes nép társasága pedig a beteg lelkedet. És erre mindakettőre szükség van . . .

Szegvárt két év óta nem látta Akos. Fejlődő vidéki város életében pedig két év nagy idő, melynek figyelemreméltó produktumai lehetnek. Oh voltak is. Szegvár jobban használta az idejét, mint Tholdy Akos, mert gyarapodott, míg ő csak pusztult. A tudálekos bérkocsis bőven szolgált felvilágosítással, a gavallér pedig bőven kérdezősködött.

(Folyt köv.)

A DEBRECZENI UJSÁG

pártoktól, kormánytól és minden érdekkörtől igazán független politikai napilap.

MEGJELENIK MINDENNAP KORÁN REGGEL.

Előfizetési ára egy hónapra házhoz hordva:

ÖTVEN KRAJ CZÁR.

A DEBRECZENI UJSÁG
a legelterjedtebb és legolvasottabb debreczeni napilap.

Menyország.

— Társadalmi regény. —

37. Irta: Than Gyula.

XII.

Nem vette észre senki, hogy felszakadt a kastély teteje s lángoszlop tör ki onnan. Az inasok jöttek, mentek, hordták az ételeket italokat. Mindenki a bucsulakomával volt elfoglalva.

XIII.

A községbeliek közül azonban nagyon sokan látták a lángoszlop kitörését. Hatalmas zür-zavar, láрма keletkezett.

— Ég a kastély! Ég a kastély!

Futott mindenki vedérral, az aszszonyok dzsákkal a kastélyhoz. Kétségbe esetten tördelték a kezüket az öregebbek, hogy mi történik jó nagyságos urakkal, nemes szívü felesége s drága leányuk Ilonával. Reszketett a terebesi ur családjáért minden lélek s rövid idő alatt együtt volt a faluból mindenki, a ki a kezét felbirta emelni.

Rövidesen ott termett közöttük Endre is. Körül fogták s egyszerre száz torokból is tört foléje a könyörgés hangja:

— Tanitson gyorsan, hogy mit tegyünk, az életünket áldozzuk fel Bárdyékért.

Erre az óriási lármára, zajra lettek figyelmessé a vendégek. Egymás után ugráltak fel és mikor a kastély ablakairól leomló rehez függönyöket szétemelték, látták csak az izgatott tömeget, amint élükön Endrével berontanak a kastély kertjébe. Vasvilla, csákány, dézsa, vedér volt a kezeikben és az égő tetőzet erős fénye ömlött el rajtuk.

Amint a tömeg berontott, elől a csákányosokkal, megrémültek valamennyien. Első percben a vendégek azt hitték, hogy Bármayné felizgatta a községbelieket, azért volt szükségük az eltávozás előtt a mai egész napra. Hogy ez a tömeg most vakon roj rájuk bosszulni egy hazug mese alapján. De csakhamar tudatára ébredtek a valónak, mert a kastélykertjébe berontó tömeg észrevette az ablakoknál a vendégeket s egyszerre száz torokból tört ki a vészkiáltás:

— Meneküljenek! Meneküljenek! Ég a kastély, ők pedig rohantak a kastélyhoz, hogy segélyére legyenek az előttük oly drága családnak.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői posta.

P. Gyula. Versei közül egy-kettőt némi javítással felhasználunk.

Csalavér. Rokonszenves kollégánk köszöni az érdeklődést.

B. F. Bizonyára tévedés lesz a dolegban, mert mi olyan című elbeszélést sem öntől, sem mástól nem kaptunk.

Kiadó tulajdonos:
THANYULA

580
1898 v. k. szám.

Árverési hirdetmény

A debreczeni kir. járásbiróságának 11914/1898. P. számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint a Közgazdasági bank részére Dávidházy Sándor, debreczeni lakostól 44 frt — kr tőke. ennek 1897. évi július hó 22. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 11 frt 04 kr. perköltség erejéig 1897. évi december hó 2 án bíróilag lefoglalt és 384 frtra becsült házbitorokból álló ingóságok **1898. évi május hó 26-an délelőtt 9 órakor** kezdetét veendő és Fűvészkert utcán 1079. számú háznál megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbit ígérőnek azonnal készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1898. május 7-én.

Török Péter,
birói kiküldött.

Vendéglő átvétel és megnyitás.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni úgy a n. é. közönséget, mint vendégeim s ösmerőseimet, miszerint

helyben Kossuth-utcán,

az „**Arany Oroszlán**“-hoz czimzett

jó hírnévnek örvendő **vendéglőt** kibérelvén, azt **e hó 15-én,**

azaz ma Vasárnap, megnyitottam.

Főtörekvésem az, hogy e csinnal és kényelemmel berendezett vendéglőbe s udvarkertjébe minden t. vendégemnek, látogatóimnak **jó izletes magyar étkekkel s a legjobb friss italokkal** szolgáljak s hogy itt mindenki kellemes szórakozást találjon; hogy így minden egyes látogatóm továbbra is rendes t. vendégeim sorában tisztelhessem.

Azon reményben, hogy t. ismerőseim s a nagy közönség, a megnyitás napja után is tömeges látogatásával szerencséltet.

Maradtam t. vendégeim kész szolgálatára állva
tisztelettel

Gábor János bérlő.

CERÉBY FÜLÖP

DEBRECZEN.

A n. é. közönség szives figyelmébe ajánlja dus rak-tárát a legkitünőbb minőségű

Eredeti Aussigi Kékkő, Raffia, Portland és Román cement, Fedéllemez, Kátrány-papir és mindennemű fűszer-, festék- és anyagárukban.

Uj!

Uj!

Uj!

Egyedüli főraktár.

Numa Dupuy-féle

»**Antiperonospora.**«

A peronospora ellen kipróbálva és minden nagy szőlő-termelőtől ajánlva,

hatásosabb és olcsóbb

mint a rézgálicz és mészoldat.

1 csomag 1 Hl. hideg vízhez 30 krajczár.

A permetező gép nem dugul be.

Telefon.

Eczetgyár.

Fa- és szénüzlet.

A Martell Cognac képviselte.